

**PREKUHAVANJE PITNE VODE V SLOVENIJI –
STANJE MAREC 2010 IN PRIMERJAVA Z LETOM 2005**

Prekuhavanje pitne vode je začasni ukrep omejitve uporabe pitne vode zaradi fekalnega onesnaženja.

1. Ukrep stalnega prekuhavanja na sistemih za oskrbo s pitno vodo ali oskrbovalnih območjih, ki oskrbujejo 50 ali več uporabnikov

Iz poročil zavodov za zdravstveno varstvo (ZZV), v marcu 2010, je razvidno, da so na svojih območjih evidentirali skupaj 183 (19 %) od 953 vseh sistemov za oskrbo s pitno vodo oz. oskrbovalnih območjih, ki oskrbujejo 50 ali več uporabnikov z ukrepom stalnega prekuhavanja pitne vode. Skupaj oskrbujejo 32.791 uporabnikov, kar je skoraj 2 % vseh evidentiranih uporabnikov. Glede na posamezne ZZV je največji delež oskrbovalnih območjih s stalnim prekuhavanjem pitne vode na območju ZZV Novo mesto in sicer 45, kar je več kot polovica vseh (52 %), sledijo ZZV Nova Gorica (41 oskrbovalnih območjih, kar je 45 %), Koper (15 oskrbovalnih območjih, kar je 40 %), Murska Sobota (38 oskrbovalnih območjih, kar je 37 %) ter Ljubljana (43 oskrbovalnih območjih, kar je 20 %) in eno na območju ZZV Ravne na Koroškem. Na treh območjih ZZV: Celje, Kranj in Maribor ni nobenega oskrbovalnega območja z ukrepom stalnega prekuhavanja pitne vode (Preglednica 1).

V primerjavi z letom 2005 se je stanje spremenilo na vseh območjih ZZV, razen na območjih ZZV Maribor in ZZV Ravne na Koroškem, kjer ni bilo sprememb. V letu 2005 je bilo z ukrepom stalnega prekuhavanja pitne vode skupaj 264 (26 %) od 1.013 vseh oskrbovalnih območjih, ki so oskrbovala 50 ali več uporabnikov, število uporabnikov s stalnim ukrepom prekuhavanja pa je bilo 42.703, kar je 2 % vseh evidentiranih. Tega ukrepa v letu 2005 ni bilo le na območju ZZV Maribor (Preglednica 2).

Preglednica 1: Ukrep stalnega prekuhavanja pitne vode na oskrbovalnih območjih, ki oskrbujejo 50 ali več uporabnikov, v letu 2010

	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	RK	SKUPAJ
št. vseh osk. območij*	180	38	101	213	78	102	91	86	64	953
št. osk.obm.-ukrep prekuh. v.	-	15	-	43	-	38	41	45	1	183
% osk.obm -ukrep prekuh. v.	-	39,5	-	20,2	-	37,3	45,1	52,3	1,6	19,2
št. vseh uporabnikov	222.845	144.940	184.770	620.539	312.014	100.299	93.455	121.720	56.382	1.856.964
št. uporabnikov, ki prekuh. v.	-	2.005	-	7.291	-	3.972	12.601	5.072	1.850	32.791
% uporabnikov, ki prekuh. v.	-	1,4	-	1,2	-	4,0	13,5	4,2	3,3	1,8

* oskrbovalna območja, ki oskrbujejo 50 ali več uporabnikov

Preglednica 2: Ukrep stalnega prekuhavanja pitne vode na oskrbovalnih območjih, ki oskrbujejo 50 ali več uporabnikov, v letu 2005

	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	RK	SKUPAJ
št. vseh osk. območij*	180	38	101	214	88	135	94	99	64	1.013
št. osk.obm.-ukrep prekuh. v.	1	20	7	38	-	56	45	63	1	264
% osk.obm -ukrep prekuh. v.	0,6	52,6	6,9	17,8	-	41,5	47,9	63,6	1,6	26,1
št. vseh uporabnikov	222.845	133.545	184.770	620.539	312.658	98.006	96.368	122.833	56.382	1.847.946
št. uporabnikov, ki prekuh. v.	50	2.622	1.701	8.505	-	5.376	15.299	7.300	1.850	42.703
% uporabnikov, ki prekuh. v.	0,0	2,0	0,9	1,4	-	5,5	15,9	5,9	3,3	2,3

* oskrbovalna območja, ki oskrbujejo 50 ali več uporabnikov

2. Ukrep stalnega prekuhavanja na vseh sistemih za oskrbo s pitno vodo oz. oskrbovalnih območjih (vključno s tistimi, ki oskrbujejo manj kot 50 uporabnikov)

Iz poročil zavodov za zdravstveno varstvo (ZZV), v marcu 2010, je razvidno, da so na svojih območjih evidentirali skupaj 263 (24 %) od 1.105 vseh sistemov za oskrbo s pitno vodo oz. oskrbovalnih območjih, vključno s tistimi, ki oskrbujejo tudi manj kot 50 uporabnikov z ukrepom stalnega prekuhavanja pitne vode. Skupaj oskrbujejo 34.590 uporabnikov, kar je 2 % vseh evidentiranih uporabnikov. Glede na ZZV je največji delež oskrbovalnih območjih s stalnim prekuhavanjem pitne vode na območju ZZV Novo mesto in sicer 97, kar je več kot dve tretjini vseh (70 % vseh), ki oskrbujejo 6.124 uporabnikov, kar je 5 % vseh uporabnikov. Sledi ZZV Nova Gorica s 65 oskrbovalnih območjih, kar je več kot polovica vseh (55 %) in ki oskrbujejo 13.195 uporabnikov (14 % vseh). Na območjih ZZV Koper in Kranj so spremembe manjše: na območju ZZV Koper stalno prekuhava pitno vodo 2.094 uporabnikov, kar je 1 % vseh in sicer na 17 oskrbovalnih območjih, kar je 40 % vseh, na območju ZZV Kranj pa 64 uporabnikov in sicer na 2 oskrbovalnih območjih. Na območjih ZZV Celje, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota in Ravne na Koroškem se, glede na oskrbovalna območja, ki oskrbujejo 50 in več uporabnikov, stanje ne razlikuje (Preglednica 1) (Preglednica 3).

V primerjavi z letom 2005 se je stanje spremenilo na vseh območjih ZZV, razen na območjih ZZV Maribor in ZZV Ravne na Koroškem, kjer ni bilo sprememb. V letu 2005 je bilo z ukrepom stalnega prekuhavanja pitne vode skupaj 303 (26 %) od 1.168 vseh oskrbovalnih območjih, vključno s tistimi, ki so oskrbovala tudi manj kot 50 uporabnikov, število uporabnikov s stalnim ukrepom prekuhavanja pa je bilo 44.380, kar je 2 % vseh evidentiranih. Tega ukrepa v letu 2005 ni bilo le na območju ZZV Maribor. Na območjih ZZV Celje, Koper, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota in Ravne na Koroškem se, glede na oskrbovalna območja, ki oskrbujejo 50 in več uporabnikov, stanje ne razlikuje (Preglednica 2) (Preglednica 4).

Preglednica 3: Ukrep stalnega prekuhavanja pitne vode na vseh oskrbovalnih območjih, vključno s tistimi, ki oskrbujejo manj kot 50 uporabnikov, v letu 2010

	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	RK	SKUPAJ
št. vseh osk. območij*	196	43	124	235	83	102	116	138	68	1.105
št. osk.obm.-ukrep prekuh. v.	-	17	2	43	-	38	65	97	1	263
% osk.obm -ukrep prekuh. v.	-	39,5	1,6	18,3	-	37,3	55,2	70,3	1,5	23,8
št. vseh uporabnikov	223.704	144.940	185.354	621.245	312.264	100.299	94.073	122.770	56.457	1.861.106
št. uporabnikov, ki prekuh. v.	-	2.094	64	7.291	-	3.972	13.195	6.124	1.850	34.590
% uporabnikov, ki prekuh. v.	-	1,4	0,0	1,2	-	4,0	14,0	5,0	3,3	1,9

* vsa oskrbovalna območja, tudi tista, ki oskrbujejo manj kot 50 uporabnikov

Preglednica 4: Ukrep stalnega prekuhavanja pitne vode na vseh oskrbovalnih območjih, vključno s tistimi, ki oskrbujejo manj kot 50 uporabnikov, v letu 2005

	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	RK	SKUPAJ
št. vseh osk. območij*	196	47	124	236	114	132	121	130	68	1.168
št. osk.obm.-ukrep prekuh. v.	1	20	8	38	-	56	63	116	1	303
% osk.obm -ukrep prekuh. v.	0,5	42,6	6,5	16,1	-	42,4	52,1	89,2	1,5	25,9
št. vseh uporabnikov	223.704	133.776	185.354	621.245	313.386	98.055	96.740	123.698	56.457	1.852.415
št. uporabnikov, ki prekuh. v.	50	2.622	1.716	8.505	-	5.376	15.758	8.503	1.850	44.380
% uporabnikov, ki prekuh. v.	0,0	2,0	0,9	1,4	-	5,5	16,3	6,9	3,3	2,4

* vsa oskrbovalna območja, tudi tista, ki oskrbujejo manj kot 50 uporabnikov

Zaključek:

V Sloveniji je, z ukrepom stalnega prekuhavanja pitne vode, evidentiranih skupaj 34.590 uporabnikov, ki se oskrbujejo iz 263 sistemov za oskrbo s pitno vodo ali oskrbovalnih območij, vključno s tistimi, ki oskrbujejo manj kot 50 uporabnikov. Če upoštevamo samo sisteme, za katere veljajo zahteve Pravilnika o pitni vodi (oskrbujejo 50 ali več uporabnikov) je število manjše - 183 sistemov ali oskrbovalnih območij. V primerjavi z letom 2005 je stanje boljše, glede na to, da v letu 2010 na dveh območjih ZZV ni ukrepa stalnega prekuhavanja pitne vode oziroma na treh, če upoštevamo le oskrbovalna območja, ki oskrbujejo 50 ali več uporabnikov.

Število in delež tako oskrbovalnih območij kot uporabnikov in sicer tako vseh, kot tudi tistih, ki oskrbujejo le 50 in več uporabnikov se je v letu 2010 zmanjšalo glede na leto 2005. V letu 2010 se je, glede na leto 2005, zmanjšal delež oskrbovalnih območij, ki oskrbujejo 50 ali več uporabnikov in ki prekuhavajo pitno vodo za 7 % (število uporabnikov za 9.912), vseh oskrbovalnih območij pa za 2 % ter vseh uporabnikov za 9.790.

V Sloveniji je problem mikrobiološka kakovost pitne vode, zlasti na malih sistemih (50 - 500 uporabnikov), pri katerih je bilo leta 2007 zaradi fekalne onesnaženosti, neskladnih skoraj tretjina vzorcev. Zaradi možnih akutnih posledic, je obvladovanje mikroorganizmov v pitni vodi na prvem mestu po pomenu za zdravje. Evidentiran ukrep tudi ne pomeni, da se prekuhavanje dejansko izvaja.